

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 254 (3118) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Német és olasz csapatok menetelnek Franciaországon át a déli tengerpart felé

Hitler vezér és kancellár drámai hangu levélben jelentette be
Petain tábornagnak a kényszerű elhatározását

A francia kormány mától kezdve teljes mozgási szabadságot élvez egész franciaország területén

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Krugg von Vida német birodalmi főkonzul szerdán a kora reggeli órákban diplomáciai lépést tett Vichyben. A lépés után Petain elnökletével nyomban összeült az államtanács, amely 6 óra 15 perctől 7 óra 10 percig tartott.

Párizsból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A német csapatok parancsot kaptak, hogy vonuljanak be Franciaország meg nem szállt övezetébe. A lépés célja, hogy biztosítsák Franciaország területének védelmét. A párizsi rádió közli Hitler vezér és kancellárnak Petain államfőhöz intézett üzenetét, amelyben közli elhatározását, hogy a francia néppel és hadsereggel vállaltva megvédjék Franciaország területét.

Arra kérem önt — mondja üzenetében — biztosítsa ennek a nélkülözhetetlenül szükséges rendszabálynak zavartalan végrehajtását.

Lyonból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A német csapatok szerdán reggel Chalons sur Saone közelében átlépték a demarkacionális vonalat. Vasuton és országuton vonulnak Lyon irányában. Clermont-Ferrandból jelentik, hogy egy német páncélosvonat az Allier megyében levő Saint Germain des Fosses állomásra érkezett.

Hitler vezér és kancellár levele Petain tábornagynak

Berlin. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Führer Petain tábornagy, francia államfőhöz levelet intézett, amelyet szerdán reggel a francia rádió ismertetett. A Führer levele így hangzik:

Tábornagy Ur! Ama nap óta, amelyen népem sorsa erre a helyre állított, észinte igyekeztem volt jobb viszonyt teremteni Franciaországgal, még Németország súlyos lemondása árán is. Ha ezek a kísérleteink sikertelenek maradtak, nem az én hibám volt. Anglia és Franciaország 1939 szeptember 3-án Németországhoz intézett hadüzenete engem és a német népet annál mélyebben érintett, mert erre sem Anglia, sem Franciaország számára nem volt semmiféle, még oly kevésbé helytálló ok sem. A gyors és Franciaország számára oly szerencsétlenül végződött hadjárat sem tudott attól a gondolatától eltéríteni, hogy legalább a jövő számára nyitva hagyjam a jobb európai összetartás megteremtésének útját. Ebben a szellemben a fegyverszüneti feltételekbe semmit sem vettem bele, ami ellent mondott volna a fegyverszüneti szerződés bevezetésében bejelentett célkitűzésemmek. Vagy ami ezek értelmében nem lett volna feltétlenül szükséges. A német birodalom ezért nem aknáta ki Franciaország akkori gyengeségét sem, arra, hogy zsarolásokat hajtott volna végre, hanem csak azt követeltem, amit a győztes ilyen esetben kénytelen követelni, nevezetesen

se a siker biztosítását és garanciát arra, hogy a fegyverszünet nem átmeneti állapotot, hanem a háború gyakorlati befejezését jelenti és végül, hogy ez a fegyverszünet semmiképpen se vezessen a túlzott engedékenység következtében a birodalom katonai helyzetének rosszabbodására abban az esetben, ha

A német csapatok eljárása nem Franciaország ellen irányul

Különösen kényszerített engem ennek a lépésnek megtételére annak a francia tábornoknak a magatartása, aki a hadifogságban betegségét szialit és az ez okból neki nyújtott könnyítés következtében elmenekült és azután ellentétben a nekem adott ígérettel és ellentétben Önnel, tábornagy urral szemben vállalt becsületbeli köteletségével, az angolszász betörő hatalmak szolgálatában most megint harcolni akar nemcsak Németország, hanem saját hazája ellen is. E helyen tehát közölhetem Önnek tábornok ur, hogy a német csapatok eljárása nem Ön ellen, mint a világháború vitéz francia katonáinak tiszteletreméltó vezére ellen, vagy a francia kormány ellen irányul, amint nem irányul, mindazok ellen a franciák ellen sem, akik békét kívántak és

Franciaország korábbi szövetségeseinek hajthatatlansága miatt a háború tovább tart.

„...Kénytelen voltam csapataimnak parancsot adni Korfika védelmére és a dél-franciaországi partok megszállására”

Németország — hangzik tovább a levél, — ebben az időben semmiféle követelést sem támasztott a francia hajóhadra. Németország egyáltalában nem avatkozott be a francia gyarmatbirodalom szuverenitásába sem. Anglia és Amerika abban a reményben, hogy a háborút mégis Európába hozhatják, támadást indítottak nyugat- és észak-afrikai francia területek ellen és megkezdtek azok megszállását. Franciaország a maga részéről nincs abban a helyzetben, hogy hosszabb ideig ellenálljon ennek a támadásnak. Németország és Olaszország azonban semmi körülmények között sem tűrhetik, hogy itt a fegyverszüneti szerződés olyan hatással járjon, amely idővel a két ország ellen

irányulna.

Az angol-amerikai szállítóköttelek mozdulatainak pontos megfigyelése, valamint sok kétségbe nem vonható jelentés alapján a német és az olasz kormány megtudta, hogy az angol-amerikai invázió legközelebbi célja Korfika és Dél-Franciaország. Ezzel nem Németország és Olaszország hibájából megszüntek a fegyverszüneti szerződés előfeltételei és alapjai. A német és olasz kormány jelen körülmények között megállapodott abban, hogy azonnal intézkedéseket tesz, hogy a leghatékonyabban szembeszálljon az angol-amerikai merényletek folytatásával. Ilyen körülmények között Tábornagy Ur, sajnálatomra kénytelen vagyok Önnek közölni, hogy a minket fenyegető veszély elhárítására kényszerítve érzem magam az olasz kormánnyal egyetértésben, csapataimnak parancsot adni arra, hogy a leggyorsabb úton, Franciaországon keresztül szállják meg a Földközi-tenger partját és másodszor arra, hogy vegyenek részt Korfika védelmében az angol-amerikai haderő fenyegető támadása ellen.

pem és tágabb értelemben egész Európa előtt, mert e földrésznek új háborúval való elárasztása csak valamilyen európai állam, főként pedig az egész európai kultúra pusztulására vezetnek.

Ünnepélyes biztosíték a csapatok későbbi visszavonására

Biztosítani kívánom még Önt Tábornagy ur arról — szól tovább a történelmi jelentőségű levél — hogy abban a pillanatban, amikor a földközi tengeri helyzet annyira megjavult, hogy a birodalomnak a fegyverszüneti szerződésben foglalt érdekei veszélyeztetéséről nem lehet többé szó, eltökélt szándékom csapataimat azonnal vissza-

vonni a régi demarkációs vonal mögé. Végül biztosítani kívánom Önt tábornagy úr, hogy Ön és kormánya mostantól kezdve egész Franciaországban szabadon és akadálytalanul mozoghat, mert én annakidején csak azért ellenkeztem a kormány áthelyezését Versaillesba, mert attól tartottam, hogy akkor az ellenséges propaganda minduntalan azt fogja állítani, hogy Önt, tábornagy úr és kormányát megfosztották szabadságuktól és ilyen körülmények között nincsenek többé abban a helyzetben, hogy hivatalukat elláthas-

sák. Minthogy most a fentvázolt körülmények következtében Németország és Olaszország a fegyverszüneti szerződésben foglalt érdekek védelmében kénytelen sikraszállani a fenyegető angol-amerikai invázió ellen, s ezzel a megmaradt Franciaország határait is megszállani, így megszűnt az az ok, amely indokoltá tette a francia kormánynak Vichyben maradását. Fej akarom tehát használni ezt az alkalmat, hogy közöljem Önnel eddigi fenntartásaim visszavonását.

„...A francia katonákkal vállvetve akarjuk megvédelmezni Franciaország és Európa határait...”

Megértem Tábornagy Ur, milyen súlyosan érinti Önt hazája sorsa, de kérem, gondoljon saját népem sorsára, mely népnek évek óta nem az ő hibájából rákényszerített háborút kell viselnie és most is csak a legkeményebb szükségességre kényezere alatt kellett a fent közölt döntést hoznia. Kifejezem azt a reményemet, hogy nemcsak nem kerül sor ebből az alkalomból újabb vérontásra Franciaország és Németország között, hanem hogy ellenkezően a kontinensen kívüli békefontok ellen

ezzel a lépéssel létrejön az európai népek közeledése.

Németországnak ezért eltökélt szándéka, hogy ha csak bármiképpen is lehetséges, a francia katonákkal vállvetve védelmezze meg az Ön hazájának határait és ezzel az európai kultúra és civilizáció határait is.

A német csapatok mindent, ami rajtuk áll, el fognak követni, hogy a francia nép és katonái irányában tanúsított magatartásukkal és felfogá-

Apolló Filmszínházban

Vaszary János ragyogó vígjátéka

Házasság

Főszerepben! Muráti Líi, Páger és Perényi

Belvárosi

Halálos csók!

Karádynak Halálos tavaszt felülmúló óriás sikerű filmje. Jegyelvét d. e. 11-től 1-ig.

2 órás harsogó kacagás.

a Casinóban

Segítség! Örököttem

Főszereplői! Simor Erzs, Vaszary, Uray, Pethes, Lehotay

Antal István miniszter Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Antal István propagandaügyi miniszter csütörtök délelőtt a 11 órák gyorsan Nagyváradra érkezik, hogy részt vegyen az egyesületek szövetségének alakuló ülésén. Az állomáson Hlatky Endre főispán, Soós István polgármester és a nemzetvédelmi szolgálat képviselőitében Tripsó Sándor nyugalmazott táblabíró fogják fogadni. Az ülés után szűkkörü bankett lesz a Kék Macskában, amelyen a miniszter kíséretével s a helyi közigazgatás vezető tisztviselői vesznek részt. Antal István miniszter még a csütörtöki nap folyamán elutazik Nagyváradról.

Elitelt árdragítók

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad törvényszék dr. Rozsly egy bíróját, mint uzsorabíroság özv. Lázár Pálné fagyvasárhelyi asszonyt árdragításért 400 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert 33 mázsa szénát a megállapított 7.20 pengős ár helyett mázsánként 24 pengőért adott el.

Majoros Mária bihari püspöki asszonyt jogerősen 40 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert egy liter tejért 50 fillért kért és fogadott el. Özv. Puskás Lászlóné 67 éves bihari öségi asszonyt 80 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert 1942 aug. 12-én Bihardioszegén a tojás darabjért 17 fillér megállapított ár helyett 20 fillért követelt és fogadott el. Az ítélet jogerős.

Nagy F. Gáspár érbogyoszlói földművest, mert az árpát a megszabott kilogrammonkénti 25 filléres ár helyett 50.60 és 70 fillérré adta el, 60 napi fogházra átváltoztatható 300 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Zsidókat akart átcsempeszni Magyarországra — toloncházba szállították. Zalaegerszegről jelentik: (MTI) Fischer József alsódomburi zsidó származású és vallású volt jogeszláv adóhivatali főnököt, tetten érték, amikor zsidókat akart átcsempeszni Magyarországra. Nagyobb összeggel akarta megvesztegetni az egyik közéleti tisztviselőt is. Megindították ellene az internálási eljárást és a budapesti toloncházba szállították.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Hitler kiáltványa a francia néphez

Párizsból jelentik: (MTI) A Német Tábornagy Iroda jelentik: Hitler kancellár kiáltványt intézett a francia néphez, amelyben többek között utal arra, hogy a német hadsereg nem a francia nép ellenségeként érkezik az országba, hanem csupán abból a célból, hogy szembeszálljon az ellenség támadó kísérletével.

Vichyből jelentik: (B. T.) Vichyben nagy érdeklődéssel tekintenek Laval tevékenysége elé. Laval jelenleg nem tartózkodik Vichyben és nem tartják kizártnak, hogy a Földközi tengeren érdekelte hatalmak képviselői megbeszélésre jönnék össze.

NEMET ES OLAZS CSAPATOK GYORSAN NYOMULNAK ELŐRE A DÉLI TENGERPART FELÉ

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelentik: Szerdán délelőtt a következő jelentést adták ki:

Az a tény, hogy a szerda reggeli óráktól kezdve német csapatok kelnek át a demarkációs vonalon, új fejezetet nyit Franciaországnak a fegyverszünet óta eltelt történelmében. — Kedd óta nyilvánvaló volt, hogy a Földközi tengeri helyzet azzal a következménnyel jár, hogy Németország katonailag közeledik a fenyegetett szak-

szon. A kormány tagjai szerdán reggel már fél 7 órakor egybeülték, hogy megvitassák a most kialakult új helyzetet. Eddig még nem adták ki semmiféle közleményt a tanácskozások eredményéről. Vichy külvárosában szerdán délelőtt megjelentek az első német katonák.

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelentik: Szerdán délelőtt 10 órakor az első német csapatok gépkocsik Lila-

megebe érkeztek.

Rómából jelentik: (MFI) A Stefani Iroda jelentik: Szerdán délelőtt 12 óra 30 perckor a következő hivatalos jelentést adták ki:

Csapatunk a német főparancsnoksággal való egyetértésben szerdán reggel átlépték a meg nem szállt Franciaország határvonalát, hogy biztosítsák a Földközi tenger partvidékének védelmét.

Megváltoztatta a tábla a törvényszék ítéletét a turci lószorozási szabálytalanság ügyében

Nagyvárad. Saját tud. A törvényszék annakidején, az ismeretes lószorozási szabálytalanság ügyében jogerősen elítélte Dán János turci másodbíró, ezenkívül a hadsereg érdekei elleni cselekmény elkövetésében bűnösnek találta Salamon József kiegészítő jegyzői írnokot és Bóka Papp József közlési írnokot, s azért az egyiket felbujtásért és csalásért másfél évi börtönrre, a másikat pedig mint tettest két és fél évi fegyházra ítélte. Salamon József enyhítésért, Bóka Papp József pedig

felmentésért fellebbezték a tábla, amely egy korábbi tárgyaláson a bizonyítás kiegészítését rendelte el, ma tárgyalta ismét az ügyet.

Dr. Turnovszky Sándor, Bóka Papp József védelmében azt fejtette ki, hogy az elitelt közlési írnok bűnségére bizonyíték a vádlott társak vallomásaiban kívül nincs, ő a cselekmény előkészítésében nem vett részt, csak később, mikor a mások által elkövetett szabálytalanság kiderült, működött közre a dolog elsimításában.

Dr. Simonka György, Salamon József védője, többek között arra való hivatkozással kért enyhítést, hogy Salamon József zsidó léteire huszárörmeester volt a világháborúban és három vitézségi érmét is szerzett.

A tábla a mai tárgyaláson megváltoztatta a törvényszék ítéletét. Bóka Papp Józsefet nem mint tettest, hanem mint felbujtót mondotta ki bűnösnek és büntetését két évre szállította le, míg Salamon József büntetését négy enyhítésrel egy évi és két hónapi börtönbüntetésben állapította meg.

A királyi főügyészhegyettség súlyosbításért fellebbezett. Bóka Papp József szabadlábra helyezését kérte, hogy önként bevonulhasson katonának, de az erre vonatkozó kérését az ügyészségnek kell megvitatnia.

Súlyos közellátási intézkedéseket jelentett be Szász Lajos miniszter

A Magyar Országos Tudósító jelentik: A Magyar Élet Pártjának keddi értekezlete után vacsora volt, melynek során Várady László meleg hangon köszöntötte Szász Lajos közellátási minisztert. Tolmácsolta a párt tagjainak szeretetét, bizalmát és ragaszkodását. A miniszter válaszában megköszönte a bizalmat és hangsúlyozta, hogy nagy szüksége van a párt támogatására, mert a közeljövőben, bár átmeneti jelleggel, de súlyos intézkedéseket kell hozni, azért, hogy a gaz-

dasági élet folyamatosságát és ezzel az ország nyugalalmát és rendjét biztosítsák. Meggyőződése, hogy az ország népe megérti a hozandó intézkedések szükségességét, amelyekkel át kell hidalni a nehézségeket a jövő termelési évig. Ezek elviseléséhez a társadalom egységére és megértésére van szükség és azt kéri, ha ez nem elég, követeli és ha ez sem volna elég, kikényszeríti a társadalomtól.

Darlan árulása után Petain vette kezébe a francia haderő parancsnokságát

Churchill tagadja részességét a francia gyarmatok megrohanásában

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Politikai vonalon feltűnést keltett az a hír, hogy Roosevelttől a tuniszi sejtől átvonulásra kért engedélyt. Ebben a tényben Berlinben megerősítve látják Amerikát az a szándékát, hogy Franciaországot elkülönítse gyarmataitól és védnökségi területeitől.

Vichy. (MTI.) Az OFI jelenti: Az államfő kabinetirodája közli: Petain tábornagy kedden 12 óra 30 perckor az alábbi határozatot hozta: Darlan tengerenagy árulása után azonnali hatállyal átveszem a szárazföldi, tengeri és légi-erők parancsnokságát és a következő parancsot adom: Teljesítse mindenki kötelességét fegyvellemel, nyugalommal és rendben.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Churchill a londoni főpolgármester díszbédjén kijelentette, — mint az angol hírszolgálat közli — az afrikai hadműveletekkel kapcsolatban, hogy Roosevelttől volt indítója

ennek. Ő maga, Churchill, csak szorgalmas helyettese. Egyébként hangsúlyozta, hogy Angliának semmiféle területszerzési szándéka nincs. Az angolok csak azt akarják megtartani, ami az övék.

Mi történt Darlannal, Giraud-val és Bethouart tábornokkal?

Vichy. (MTI.) Az Interinf jelenti: Az északafrikai eseményekben egyes személyek homályos szerepet játszottak, ami itteni körökben meglepetést és csalódást keltett. Az első ilyen eset volt Bethouart tábornok lázadása Marokkóban, aki két másik tábornok lefegyverezését rendelte el, mert ezek vonakodtak csatlakozni a de gaulleistákhoz. Valóban Marokkóban a de gaulleista felkelés veszélye átmenetileg a levegőben lógott. Azonban Bethouart tábornok lefegyverezését elhárította a de gaulleista válságát. Giraud tábornok a másik személy, akinek nevével kapcsolatban az északafrikai amerikai betörés kezdete óta sok híresztelés keringett és kering most is. Amióta a tábornok a német hadifogságból elmenekült, azt mondták róla, hogy át akarja venni Afrikában a de gaulleista ellenállás vezetését. Az angol hírszolgálat állítása szerint Giraud tábornok Algirban van. Vichyben természetesen nem lehet megállapítani, hogy ez megfelel-e a valóságnak?

Az államfőnek keddi döntő intézkedése a közvélemény érdeklődését egy harmadik személyre, Darlan tengerenagyra irányította. Mint ismeretes Darlan az északafrikai ellenségeskedés kitérőse után nyomban Algirba ment, hogy a francia csapatok főparancsnokságát a helyszínen gyakorolja. Már vasárnap délelőtt Darlan azt táviratozta Vichybe, hogy Juin tábornok az algiri francia szárazföldi csapatok főparancsnokává együtt kilátástalan helyzetben van és számolni kell azokkal, hogy fogságba kerülnek. Juinnak sikerült idejében elhagyni a várost. Darlanról a távirat óta semmi hír nincs. Amióta a brit hírszolgálati iroda Darlan tábornagy hollétének titkát megvilágította és nyíltan kijelentette, hogy Darlan egy amerikai tábornok vendégeként Algirban tartózkodik, azóta úgy látszik Vichyben nem kételkednek már abban, hogy itt valami nincs rendjén. Óriási csalódást keltett, hogy éppen az a férfi nem vált be, akinek erélyére és feltűlen-

tertelenségét és nem tudta megbocsátani Lavallnak, hogy ez év áprilisában az ő közbelépésére bukott meg.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A német hírszolgálati iroda közli: Amióta a nagy hajókaraván elindult Gibraltárból, állandóan a tengely repülőinek ellenőrzése alatt állt. Amikor a hajók az algiri partok előtt felsorakoztak, német tengeralattjárónak alkalma nyílt torpedóvetésre. A torpedó egy 18.000 tonnás csapatszállítóhajót megrongált.

Német bombázók zuhanórepülésben támadták a hajóegységeket. Egy nagyobb hadihajót, egy nehézcirkálót, két könnyűcirkálót és három szállítóhajót eltaláltak. A 9-re virradó éjjel néhány kereskedelmi hajót ért találat.

Német és olasz repülők az algiri kikötőben megleptek egy tizezer tonnás hajót, amely a találatok után oldalra dőlt. Ezután egy hétezer tonnás cirkálót tettek harcképtelenné a bombák. Elsüllyesztettek még egy 8.000 tonnás és egy 14.000 tonnás csapatszállítóhajót.

La Linea. (MTI.) Stefani jelenti: A Furious repülőgépanyahajó és több más hadihajó kíséretében 22 hajóból álló karaván érkezett Gibraltárra. Később a Nelson csatahajó és két romboló kíséretében újabb hajók érkeztek a kikötőbe.

Ujabb hajógyülekezéseket figyeltek meg Gibraltárban

Berlin. Interinf jelenti: A katonai helyzet Afrikában a következő: Tuniszban teljes a nyugalom. Algir városának ellenőrzése az amerikaiak kezében van. Orán nagy veszélyben forog. Marokkóban az amerikaiak mindent elkövetnek, hogy ottani hidfőállásaikat megtartsák. Dakar és Francia Nyugat-Afrika lábbal tett fegyverrel várakozik. Vichyben senki

sem méltatja azt az ürügyet, hogy az amerikaiak azért támadták meg Észak-Afrikát, hogy megelőzzék a tengelyhatalmakat. Azt sem hiszik el, hogy az amerikaiaknak az a szándékuk, hogy az észak-afrikai tengely arcvonal hátbatámadása után ismét eltűnnek onnan. Annál inkább hiszik, hogy véglegesen akarnak ott berendezkedni.

Vichyben tudják, hogy az amerikaiak véglegesen be akarnak rendezkedni Észak-Afrikában

Megkezdődött az amerikai aknamunka Törökország és Spanyolország elleni támadás előkészítésére

Berlin. (MTI.): Illetékes német helyről közlik: Berlini politikai körökben feltűnőnek mondják az amerikai hírszolgálati iroda, United Press és a Daily Express azt az állítását, amely arról a lehetőségéről beszél, hogy Németország esetleg Törökországon keresztül kiér-

rokkót, hanem az egész spanyol félszigetet is megszállhatják. Berlinben azt hiszik, hogy ezek az állítások Liszabonban és Madridban annál nagyobb ridegséget váltanak ki, minthogy épp e két országnak adott Amerika formális garanciát birtokállományára nézve.

Knox miniszter az utánpótlás nehézségeiről beszélt

Genf. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint Washingtonból jelentik, a hétfői sajtóértekezleten Knox tengerészeti miniszter kijelentette, nem szabad lebecsülni azokat a nehézségeket és veszélyeket, amelyeket az északafrikai utánpótlás tekintetében le kell küzdeni. Nem kétséges, hogy minden hajó és minden hajókaraván csak „tengeralattjárók oecánján” keresztül érheti el Afrikát. Ez természetesen fokozott felelősséget jelent az északamerikai tengerészeti és hajózási számára.

Magyar testvérek!

Gondoljatok a közeledő karácsonyi ünnepekre! Szerezzetek örömet hazánktól messze harcoló hős honvédeinknek szeretet ajándék-csomagok küldésével. Küldjétek a csomagokat, esetleg egyes ajándékdarabokat és néhány üdvözlő sort a Magyar Házba (Sal Ferenc u. 9.), az „Erdélyi Párt” irodájába, ahol azokat szeretettel várjuk, osztályozzuk, csomagoljuk és a Vöröskereszt útján a harctérre juttatjuk.

Tudjuk és elvárjuk, hogy kötelességeket ezen a téren is teljesíteni fogjátok.

Honvédeink különösen a következő ajándéktárgyakat veszik szívesen és örömmel:

Cigaretta, szivar, dohány, cigaretta-papír, cigarettatöltő és hüvely, cigarettás és szivarszípká, pipa, cigaretta- és szivartárcsa, dohányzacskó, öngyújtó.

Cukorka, csokoládé, keksz, kétszersült, likőr, cognac, rum, szilvórium, barackpárlat stb.

Érmelegítő, haskötő, flanelkapca, meleg ing, meleg alsónadrág, nyaksál, meleg harisnya, zsebkendő, törülköző. Fogkefe, fogpaszta, fogpor, szappan, borotva készlet, borotvapenge, borotvaszappan, zsebkész, óra, írószer, notesz, tű, cérna, kefék, villanylámpa, hozzávalók, iránytű, gombok, levélpapír, rovarpor, óralánc, óraszíj, telepes rádió, kártya (használt is jó), dominó, sakk, más társasjátékok, képeslapok, könyvek, szentképek, imakönyvek.

A Magyar Házban a következő csoportok teljesítenek szolgálatot az adománygyűjtésénél:

Csütörtök délelőtt Altnöder Klári és Sarkady Kató, Finta Gerőné és Rédl Pálné. Délután: Bartsch Sándorné és Fészl Józsefné. Pénteken délelőtt dr. Urszinyi Józsefné és dr. Liska Károlyné, délután Mónus Sándorné és dr. Popity Jánosné. Szombat délelőtt dr. Gábor Béláné és dr. Horváth Györgyné, dr. Kovács Sándorné. Délután Hubay Erzsébet és Kegyes Klára. Hétfőn délelőtt dr. Hlatky Endréné és dr. Medvigy Ferencné. Délután dr. Szini Sebő Mihályné és Szini Sebő Zoltánné. Kedden délelőtt Altnöder Klára és Sarkady Kató. Délután dr. Verzár Istvánné és dr. Penkert Mihályné. Szerdán délelőtt Barla Dezsőné és dr. Lovente Istvánné. Délután Palczér Károlyné és Kegyes Istvánné.

A gyűjtés eredményéből nemcsak a hadbavonultak, hanem azok hozzátartozóit is támogatni fogják.

Őszi férfikalap ujdonságok Szántaynál Bazárénület — Színházoldal Kalapjavítás gyári ag

Roosevelt megtagadta Washington végrendeletét

— Az Egyesült Államok világhatalmi politikája —

Idestova másfél évszázada annak, hogy Washington György politikai végrendeletet adott az 1787-ben államszövetségbe tömörülő 13 ősalamnak, a mai Egyesült Államok magvának. Ez a politikai végrendelet — bármennyire igyekeztek is amerikai imperialisták a XX. század elejétől arról meggyőzni, hogy a körülmények lényeges módosulása után ez is módosult — ma is érvényes s maga a legvilágosabb elítélése Roosevelt világhatalmi törekvéseinek.

„Jóhiszeműség és igazságosság vezéreljen minden nemzetet szemben. A békét és a megértést ápolják valamennyivel...”

Idegen nemzetekkel való érintkezésnél alapvető szabály kereskedelmi összeköttetéseinknek kiterjesztése mellett a politikai kapcsolatoknak lehető legcsekélyebbre való szorítása...

Európának van egy elsődleges érdekköre, amely egyáltalában nincs, vagy csak igen lávoni kapcsolataiban van velük. Következésképpen gyakori viszályainak okai lényegileg idegenek nekünk. Ezért nem bölcs dolog számunkra mesterséges szálakkal hozzáütni magunkat politikájának rendszerinti viszonzásához, vagy a haráti és ellenséges csoportokra való széttagoltságából származó összeütközésekhez és rendszerinti szövetségekhez.

A mi elkülönített és lávoni helyzetünk más út követését jelöli ki és teszi lehetővé számunkra...

Miért mondjunk le egy ilyen különleges helyzet előnyeiről? Saját sorsunkat hozzákötve Európa bármely részéhez, miért engedjük belekeverni a mi békénket és jólétünket európai törekvések, versengések, érdekek, hangulatok és személyek hálójába?

Ez a végrendelet, ez Washington György világos és visszavonhatatlan ítélete Roosevelt politikájáról és törekvéseiről. Ez a végrendelet teljes mértékben indokolt és érthető nemcsak Washington alig megszületett államszövetségénél, hanem a lényegét meg nem változtató szükséges módosulásokkal Roosevelt világhatalomra növekedett Egyesült Államainál is. Eppen angolszász oldalon ítélik el látszólag és a propagandából jól hallhatólag egyes népek uralmi törekvéseit, faji önteltségét, más népek felett gyakorolt önkényét a legjobban. Hogyan egyeztethető össze tehát ez az annyit hangoztatott megítélés a minden propagandánál előbb és harsogóbban rikító világhatalmi politika, amelyet ma már nem is lepleznek Roosevelt és tanácsadói? Az angolszász puritanizmus,

amely a XVIII. században csak az egyéni, gazdasági érvényesülés terén adott a meggazdagodásra isteni hivatásként tekintett ösztönzést, egy rövid század alatt faji hivatástudatot alakított ki a világgazdaság révén birodalomra terebélyesedett angolszász globuson. A németek faji öntudatát és önteltségét jóval megelőzte az angolszász faj nagyon is gyakorlati téren mozgó hivatástudata. Az idősebb Chamberlain, aki a búr háború gyarmattügyi minisztere volt s aki ennek a háborúnak értelmi szerzője volt, az 1900-as évek elején a választási jelzőszóvá lett imperializmus meggyőződéssel és megvallással került fel. Ez a Chamberlain mondotta: Az angol nemzet a világnak úgy fizikailag, mint lelkileg legerősebb nemzete s a földkerekség összes népei között egyedül méltó arra, hogy uralma alá kényszerítse az emberiséget. Hol van az a német, aki ilyen nyersen és brütálisan fogalmazta meg a germán faj igényeit a többi népek leigázására?

Az angolszász szellemiség, amely Angliában ilyen utakra tévedt, az önmagukat függetlenítő és államszövetségbe tömörülő volt északamerikai angol gyarmatokon nem alakult, mert nem is alakulhatott ki egy időben. A független amerikai államok létrejötte előtt az amerikai gyarmatok szűzen elő alanyai voltak a világhatalmi egyensúly kialakulásáért s a tengerek uralmáért az európai hatalmak — akkoriban főleg Spanyolország, Franciaország és Anglia — között a tengeren túl is folyó küzdelemnek. Az észak-amerikai államok Európától való elszakadása is hozzájárult ahhoz, hogy az Európától való minél teljesebb elszigetelődés gondolata vezérelve legyen az új államalakulásban. A természetes folyamat, az államszövetség terjeszkedése, fejlődése a rendelkezésre álló hatalmas területen maga is az elszigetelődést hozta magával. Nem lehet tehát semmivel sem igazolni azt az állítást, amely imperialista politikuskok ajkáról a XIX. század végétől kezdve állandóan megismétlődött, hogy: az Egyesült Államok világhatalmi helyzete szükségszerűen magával hozza az elszigetelődésből való kilépést s a tengerek szabadságára, a szabadkereskedelemre épített gazdasági rendszer, valamint az amerikai szárazföld többi államaihoz fűző politikai, gazdasági és földrajzi viszony szinte megköveteli a hatalmak versengéséhez való beavatkozást.

Monroe elnök 1823-i üzenete — hogy európai hatalmak nem szerezhetnek többé gyarmatokat az amerikai szárazföldön, nem avatkozhatnak be a magukat függetlenné nyilvánított gyarmatok ügyeibe és nem törekedhetnek az európai kormányzati rendszereknek Amerikába való meghopo-

sítására sem — még az elszigetelődés alapján áll, de az elv gyakorlati kivitele már magában rejti az eljövendő konfliktusok csiráját s az elszigetelődés elvének feladását. Az USA mai területi határát 1853-ban érte el s az 1865-ben befejezett polgárháború után páratlan méretű gazdasági fellendülés, majd expanzív külpolitika és győzelmes háborúk, annektálások következtek. A Monroe-doktrínát ezzel párhuzamosan egyre kiterjesztőben értelmezték.

Az 1914-es világháború kitörésekor az USA ugyan semlegeségi nyilatkozatot tett, azonban 1917-ben előbb Németországnak, majd az Osztrák-Magyar Monarchiának is megüzente a háborút. Ami ezután következett, az tagadása volt Washington örökségének, nyílt bevallásra és a világhatalmi célok kegyetlen és következetes politikájára csak most került sor.

Roosevelt személyesíti meg egész terjedelmében, egész durva valóságá-

ban az angolszász faji gőg és világhatalmi hivatástudat újabb megjelenési formáját. Washington örökségét lassan elpazarolta az Ujvilág másfél százados történelme alatt. A nyílt szembefordulás azonban Roosevelt „érdeme”. Bármennyire is értékeljük sokan az angolszász faj uralmi és birodalomszervezői képességeit, az első angol világhatalom kialakulásánál más körülmények, más tényezők játszottak közre. Ma már számot kell vetni a liberális gazdasági rendszer és a gyökértelen liberális-demokrata állampolitika béklyóiból kiszabadult Európa népi megszervezettségével és a Csendes óceán félelmetesen felemelkedő nagyhatalmával. Japánnal, Angliával vállalkozó szellemű gyarmatosítóival, nagy kalandoraival nyújtotta ki csápjait a világ minden részébe. Az angolszász faj másik próbálkozása — katonai hatalommal világhatalmat szerezni — egészen más probléma még akkor is, ha időleges sikereket mutathatnak fel.

Anglia lassan odasüllyed, hogy akaratnélküli eszköze lesz az Ujvilágnak a világhatalom megszerzésében s még ha angolszász ügynek is tekinti az új világhatalom kialakítását, mégis csak bukást, letűnést, gyarmattá süllyedést jelent ez számára.

Polyák István

„Esküszöm a Szentkorona nevében...”

— Megtévedt fiatalember a büntetőbíró előtt —

19 éves fiatalember áll lapostal vádolatlan dr. Gavallér László büntető egyesbíró előtt. Semmit sem tagad, szépen elmond mindent. Elmondja, hogy 1942 február 20-án alkudcsal s az ajtón lévő lakat feltörése útján behatolt Baum Ernő sértett lakásába, s onnan elvitte annak sűrűre öltönyét, egy pár barna felcipőt s egy pár gyermekcipőt. Arra a kérdésre, hogy miért tette, elmondja, hogy akkor még csak tanuló volt — jelenleg cipészsegéd — nem kapott fizetést, az anyja is szegény s nem volt ruhája. Hegyváry ügyész fenntartja a vádat, de ő maga kéri a vádlott büntetlen előéletének, valamint an-

nak méltánylását, hogy a cselekményt alig túl a fiatalkor határán követte el. Hamarosan kész is az ítélet: egy hónapi fogház.

A fiú, aki nagyot hall, nem értette meg az ítéletet, azt külön meg kell neki magyarázni. Annyit azonban, ügylátszik, meghallott, hogy: „A Magyar Szentkorona nevében”... mert mikor az ítéletet megmagyarázza neki a bíró, térdre ereszkedik a bírói asztal előtt, felemeli jobbkarját és remegő hangon azt mondja:

— A Szentkorona nevében esküszöm, hogy ilyet soha többé nem teszek!

Felhívás a nagyváradi kereskedőkhöz, kereskedelmi és iparvállalatokhoz

A Kereskedelmi és Iparcsarnok felkért az alábbiak közléseire: Mint a helybeli „Légoltalmi Liga” elnöki tanácsának tagja, a legutóbb megtartott elnöki ülésen szomorúan állapítottam meg, hogy egyes kereskedők és vállalatok a „Légó” részére a múlt évben felajánlott összegeket nem fizették be és ismételt felhívásokra is a legnagyobb közömböségét tanúsítják.

Megdöbbentő és érthetetlen, hogy egyesek mily mértékben elzárkóznak, nemcsak a közülettel szembeni kötelezettségük teljesítése, hanem a saját egyéni érdekeik megvédése és támogatása elől is, de mi sem természetesebb, hogy egy esetleges légiriadó alkalmával ezek hangos szóval helyet követelnek a bomba- és gázbiztos óvóhelyeken! Önmaga és családja gyermeke életét védi, aki ad — saját maga, a közület, a nemzet jövője ellen harcol, aki magát kionvja.

Mielőtt megfelelő intézkedések fogantatására kerülne a sor, utóljára felkérek minden egyes kereskedő, gyáros, kereskedelmi- és iparvállalatot, hogy a Légoltalmi Ligának felajánlott díjakat okvetlenül fizessék be. A Baross Szövetség, Kereskedelmi Csarnok és Iparterület e tekintetben külön ellenőrizni fogja tagjait.

Felhívom mindazokat, akik véletlen folytán eddig nem jelentkeztek, vagy hozzájárulást nem ajánlottak fel, hogy ezen előrangú hazafias kötelezettségüknek igyekezzenek eleget tenni.

Nagyvárad, 1942. november 11.

Horváth Árpád s. k.

A Kereskedelmi és Iparkamara miniszteri biztosa.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Részletre is márkás

RÁDIÓT

bizalommal vegyen

Vacsi és Dobribán

rádió szaküzletében

Kossuth-utca 5.

Telefon: 27-33

Válasz a reverzális kérdésben

A magyar sajtó napok óta rágódik az u. n. reverzális kérdésen, mintha az egész világrészek etelhalálküzdelmében fontosabb téma nem akadna. Ami még elszomorítóbb: a kérdést hajánál fogva felelős, magas egyházi tényezők rángatják elő. Miután helybeli egyik lapársunk szükségesnek látta a szeritünk egyáltalán nem aktuális kérdésnek egyoldalú pertraktálását, indítva érezzük magunkat a kérdés másik oldalának feltárására a budapesti Nemzeti Újság alapján.

Imé, a Nemzeti Újság fejtétele:

Egészen érthetetlen, ha nem beteges tünet az, ami a reverzális kérdésben ujjában a magyar sajtóban jelentkezni kezd. Rajtuk kívül álló okokból nem tudunk felelni a sok nyilván zavarosban halászó támadásokra, de mert ujjában igen tekintélyes jóakaratu, de eszméletlen végzetesen téves megnyilatkozások is láttak napvilágot, a polémia kényszerű kizárása mellett is a felelettel nem maradhatunk adósok.

A reverzálisok tárgyilagos történelme ez: Magyarországon a XVII. századig nemigen fordultak elő vegyesházasságok, mert abban az időben érvényben volt nálunk is az egyházjog ama szabálya, hogy katolikus fél nem katolikkal csak emennek megtérése esetén léphetett házasságra. Mivel azonban a XVII-ik század folyamán a protestánsok kezdték megengedni a vegyesházasságot, ha remény volt a gyermekek protestáns nevelésére, a katolikus plébánosok hasonló eljárással feleltek a Keresztély Ákos primás, 1715-ben kifejezetten megengedi a vegyesházasságot — ha nem akadályozható meg — irásos-reverzális mellett. Magyarországon tehát a reverzális már 50 éve szokásos volt, amikor XIV-ik Benedek révén az egyetemes egyház révén a joggyakorlatban meghonosodni kezdett. A Resolúció Carolinó (1731) előírta, hogy a vegyesházasságok a katolikus plébános előtt köttessenek, de a gyermekek vallását nem szabályozta. Mária Terézia 1768-ban úgy intézkedik, hogy a vegyes vallású házassulandókat csakis a katolikus vallás javára adandó reverzális mellett szabad összeházasni.

II. József türelmi rendelete (1781) eltörli a reverzálisokat s a gyermekek vallásáról úgy intézkedik, hogy a gyermekek nemek szerint kövessék a szülőket. Az 1790-i, 25. törvénycikk oda módosítja ezt, hogy a vegyesházasság ugyan mindig a katolikus plébános előtt köttendő, de ha az atya katolikus, a fiuk követhetik az atya vallását. I. Ferenc 1807. október 12-i rendeletével megengedte ezen esetre a nem katolikus férj által adott reverzális elfogadását, de ha megtagadja, elrendeli a megeskötést. E rendelkezések hatása alatt egyideig meglehetősen lazává lett a vegyesházasságok körüli gyakorlat, míg végre 1840 július 2-án a magyar püspöki kar olyan értelemben határozott, hogy reverzális nélkül a vegyes vallású jegyesektől az egyházi áldás megtagadandó, de tekintettel az 1790. 25. törvénycikkre, adassék meg a passzív asszisztencia. Az 1841 április 30-i Quas vestro breve jóváhagyta a diszpenzáció nélkül kötött vegyesházasságok számára a passzív asszisztenciát s az ugyanazonnap kelt Lambruschini-fele instrukció érvényesnek mondta ki az ilyen vegyesházasságot. A katolikus plébánosok az egyházjoghoz tartva magukat, továbbra is kivették a vegyes vallású jegyesektől a reverzalist, ha remény volt arra, ha ígéretüket az összes gyermekek katolikus nevelésére vonatkozólag meg fogják

tartani és megkeresztelték a gyermekeket akkor is, ha azok államjogilag nem voltak katolikusok. Ebből származott a mult század 80-90 éveinek elkeresztelési harca, amelynek az 1894. 31. és 33. törvénycikk a polgári házasságról és az állami anyakönyvekről vetett véget. Ez a törvénycikk ugyanis megengedte a bevett vagy elismert felekezethez tartozó vegyes vallású jegyeseknek, hogy a házasságkötés előtt megegyezzenek születendő gyermegeik vallására nézve.

E történelmi visszapillantásból két dolog következik.

1. A mindkét oldalról tilalmazott vegyesházasságot a protestánsok tör-

ték át és pedig a reverzális bevezetésével.

2. Magyar állami törvény juttatta érvényre a reverzális mai gyakorlatát s ezért minden támadás a reverzális ellen nem a katolikus egyháznak, hanem elsősorban a Magyar állam törvényének szól, amit köztudomás szerint nem a katolikusok akar- tak és hajszoltak tüzön-vízen keresztül.

A reverzális körül elhangzott vagy megjelent nyilatkozatok úgy tüntetik fel a dolgot, mintha az egy külön érthetetlen magyar seb volna. Ezzel szemben igaz az, hogy a reverzális kérdése az egész világon így van! S ha ez a nemzeti létet és egységet nemcsak hogy meg nem bontja, de még nem is érinti sem Németországban, sem Svájcban, sem Hollandiában, sem Angliában, sem Amerikában, akkor ebből az következik, hogy érthetetlenül és indokolatlanul fuj-

Dr. Paál Árpád a közigazgatás kérdéseiről beszélt a belügyi költségvetés tárgyalásán

Több képviselő foglalkozott felszólalásában a zsidóság és a szociáldemokraták kérdésével

Budapestről jelentik: A belügyi tárca költségvetésének képviselőházi tárgyalásán a MDP vezérszónoka után Maróthy Károly szólalt fel.

Maróthy Károly, a lakáskérdéssel kapcsolatban nem tartaná komoly megoldásnak azt, hogy a Várat, a Belvárost s még valamelyik kerületet kiürítsék a zsidóktól. Itt egyetlen helyes megoldás volna szerinte, hogy a zsidóságot gyűjtésük össze ghejtóiban. Megvan erre a mód a Lipótvárosban és a Terézvárosban, ott a zsidó lakosok arányszáma már ugyanis ötven százalék. Kifogásolta, hogy a zsidók háztartásaikban még ma is tarthatnak keresztény cselédeket. Csak Budapestre 60 ezer keresztény cselédeleány szolgál zsidóknál. A zsidóktól meg kellene vonni a jóhangzású magyar neveket s a régi nevüket lehetne nekik visszaadni. Elismeréssel szölt a visszaterít területeken működött katonai közigazgatásról. Idézett a belügyminiszter régebbi beszédéből, majd megállapította, hogy kevés miniszternek adatott meg az a szerencse, hogy nyolc év alatt

valósíthassa meg gondolatait. A beszélt zsidókkal kapcsolatosan hangzott, hogy azoknak meg van a fedőszervezetük is a szociáldemokrata pártban és a szak szervezeteikben. Eppen legutóbb tartották a Népszava szerkesztőségében házkutatást és nem minden eredmény nélkül.

Kívánta, hogy mivel a levéteket kivették a pártszervezkedés alól, ne lehessenek tagja a szak szervezeteiknek. (Ujabb zaj a szociáldemokratáknál.) A murakeresztúri szerencsétlenséget is nyilvánvalóan kommunista bűncselekmények eredményeképpen idézték fel. Most folyik a budapesti törvényszék előtt zsidó-kommunista tárgyalás, amelynek hatvan vádlottja van. Az eddig elhangzott vallomások azt bizonyítják, hogy a kommunista röpcedulát a szociáldemokrata pártban kapták.

A kommunisták szerint fedőszerve részt a szociáldemokrata párt, részt a Népszava különféle akciói. Tudjuk jól, hogy március 15-én a Petőfi-szobornál vörös jelvényeket raktak le

tathatja az egészséges öntevékenységtől, mint eddig megtörtént. Pedig a helyi életrevalóságot is fel kell használni. Önkormányzat és önkormányzat között különbség van. A történelmi fejlődés folytán kialakult önkormányzat megerősítését vizsgálva, hangzott, hogy a helyi önkormányzatnak sokszor a legkényesebb kérdéseket is a leghelyesebb módon tudják elintézni egymás között. Rámutatott az önkormányzatok nagy jelentőségére. Helyeseli az átmenetgazdálkodásra való felkészülést. Figyelmeztet azonban, hogy a helyi közvéleményt is ki kell alakítani a helyi kivanások tekintetében. A vármegyétől kezdenek elválni az ö autonómiajukkal a városok, pedig a város és a falu együttműködésére nagy szükség van. Nagyrabecsüli a Városok Szövetségét, de fontosabbnak tartja a városoknak és falvaknak a vármegyei keretben való együttműködését. Még elismerő szavakkal és dicsérettel szölt az ONCA működéséről.

Ferenczy Tibor (MDP) a belügyi és a külügyi helyzet közötti kapcsolatot vizsgálta.

Donáth György, a Magyar Élet Pártja vezérszónoka után

Mátóffy Viktor, a Keresztény Párt vezérszónoka állott nagy figyelem középpontjára. Ezt a költségvetést, amelyet háborús költségvetésnek szokták nevezni, két gondolat szempontjából bírálja. Két gondolatkörben élünk és mozgunk mindnyájan, itt bent a hazában és kint az országban. Ez a két gondolat a külső és belső front.

Inczé Antal (Magyar Megújulás Pártja) követelte a „magyarországi” szociáldemokratapárt felezámolását. — Kérdezte, hogy ha nem számolják fel, a szociáldemokrata párt hogyan illeszkedik bele az új Európába?

Felhívta a kormány figyelmét a visszacsatolt területek kórházainak helyzetére, amely sürgős orvoslást kíván.

Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter válaszolt ezután

A helyi önkormányzatok nagy szerepe

Dr. Paál Árpád, az Erdélyi Párt vezérszónoka megállapítja, hogy a költségvetés alapeszménye: a rendet nemcsak külső eszközökkel igyekszének fenntartani, hanem belső, népjóléti és egészségügyi intézkedésekkel is. Ezt mutatja, hogy a rendészeti kiadásokhoz hasonló nagy összeget állítottak be a költségvetésbe a népjóléti célokra is. Örömmel és ezívesen fejezi ki az Erdélyi Pártnak a belügyi költségvetéshez való hozzájárulását. Kívánatos volna, ha minél hamarabb foglalkozhatnának a közigazgatási reformmal. Az öncélú közigazgatás akarjuk javítás alá venni. A közigazgatás maga a nép életének cselekvése kell, hogy legyen. Ezek elé célokat és eszményeket

kell kitűzni. Ezekhez kell a gondolkodást szoktatni és ezekre irányítani, mint sem a merev formákhoz ragaszkodni. Nem az életet kell bizonyos meghatározott keretekhez szabni. A közigazgatás nem lehet öncél, de célja annak, hogy a nép életét állandóan segítsék. Ez nyilatkozik meg a népjóléti költségvetésben. Utalt a mezőgazdaságfejlesztő törvényre, amelynek végrehajtása ezimén szaporítja a közigazgatást. Itt azonban bevonják a feladatok megoldásába a helyi embereket. Együttműködik a közigazgatás a társadalmi szervezetekkel. Szölt a decentralizációról, amely felülről irányított szolgálat s amely, ha nem gondolunk rá, a helyi hasznos erőket elszok-

Elegáns női télikabátokat, ruhákat és kosztümöket készít

TÓTH

Beöthy Odón u. 7. alatt

Legújabb szabás. Szép munka

nak Magyarországon vészriadókat és folytatnak ok és értelem nélküli szélmalom harcokat.

A magyar egységnek és lelki közleledésnek még számtalan más útja és módja van, melyet, sajnos, még meg sem próbáltak. Miért kezdik tehát akkor azzal, ami történelmi tapasztalat szerint semmivel sem volt különb a jelenlegi állapotnál, s amire a katolicizmus Magyarországon és másutt is a közleledés vagy kézfogás legmeghittebb perceiben is csak azt kell, hogy felelje: Non possumus!

Kis gömbölyű és lapos
ELEM KAPHATÓ
Mózes villamossági
szaküzletben
Hlatky Endre utca 15. sz.

a szónokoknak. Az elhangzott vitában a tárca költségvetésével és személyével kapcsolatban tanúsított elismerést hála-lásan közölni.

A következőkben hangoztatta, hogy a háborús viszonyok több alkalmat adnak a békétlenségre, mint a nyugodt, békés állapot s éppen ezért ma fokozott gondot kell fordítani a közrend és közbiztonság biztosítására. A legkevésbé sem megengedhető — jelentette ki — hogy a köztisztviselő túrelmetlenül bánjon a közönséggel, aki jogosan hivatkozik arra, hogy annyi rendeletet és korlátozást kell szem előtt tartania. A tisztviselő ne tegyen különbséget ember és ember között. Ezt azonban reformokkal nem lehet megoldani, mert ez nevelési kérdés. Allandóan arra törekszem, hogy erről a rossz szokásról leszoktassam a köztisztviselőket. Ha a jó szó nem számít, a legreidegbe eszközökhöz folyamodom.

A továbbiakban a belügyminiszter rámutatott arra, hogy a nyugalom második fenntartásának eszköze a szociális politika.

Az orvoshiány kérdéséről szólva kijelentette, hogy ennek oka: kevesebb orvos kerül ki az egyetemről, a vizs-zacsatolt területeken aránylag kevés volt az orvos és a mozgósított hadse-regben sok orvosra van szükség. Az a szándéka, hogy a szükségletet keresztény orvosokkal fedezze, ez azonban nem lesz lehetséges. A megoldás az, hogy zsidó orvosokat alkalmazzanak keresztény orvosok mellett, megfelelő el-témőzéssel.

Az első szempont a közegészségügyi követelménye: ahova orvost kell állítani, oda orvos megy. Ezután a nyila-sok felé a következőket mondotta:

— Én jól tudom, hogy önök engem zsidóbérencnek és zsidóvédőnek mon-danak, de én nem vagyok sem zsidó-védő, sem zsidóbérenc, se senkinek a kedvence, hanem én ennek a nemzet-nek a szolgálója vagyok. Hogy az urak felőlem mit gondolnak, az nekem mindegy.

A belügyi tárca költségvetését ezután általánoságban megszavazták.

Felmentették állása alól Keresztes-Fischer Lajos főhadsegédét

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Ófőméltósága vitéz Keresztes-Fischer Lajos vezérezredesét saját kérelmére felmentette főhadsegédi és katonai irodájának főnöki állása alól. Helyébe vitéz dálnoki lőfő Miklós Béla altábornagyot nevezte ki.

A Kormányzó a távozó főhadsegédnek köszönetet mondott kiváló érdemeiért és munkájáért, amellyel őt támogatatta.

Az új főhadsegédhez az alábbi legfelsőbb kéziratot intézte: Kedves vitéz Miklós Altábornagy! Kinevezem Önt 1942. évi október 14-ével főhadsegédemmé és katonai irodám főnökévé. Kelt Budapest, 1942. október 29-én. Horthy sk. Nagy Vilmos sk.

Csütörtökön dr Antal István propaganda miniszter jelenlétében alakítják meg a Társadalmi Egyesületek Nemzeti Együttműködését

Mint már jelentettük, folyó hó 12-én, csütörtök délben városunkba érkezik hivatalos kíséretével dr Antal István nemzetvédelmi propaganda miniszter a Nagyváradai Társadalmi Egyesületek Nemzeti Együttműködésének Nagyváradon, az országban első helyen történő megalakítására, amely célból az arra alkalmasnak talált társadalmi egyesületek vezető tagjait dr Hlatky Endre főispán a városháza dísztermébe hívta meg.

Illetékes helyről nyert értesüléseink szerint a kormány az ország nyugalmának biztosítása, a lelkek kiegyensúlyozottsága, a társadalmi erők céltudatos megszervezése és a magyar közvélemény helyes nemzetpolitikai szemléletének kialakítása, így lényegileg az egységes magyar belső arc-vonal létrehozatala szempontjából mindenkorra, de különösen a mai sorsdöntő időkben szükségesnek találja a társadalmi egyesületeket egésze-ges, erőteljes, magyar nemzeti cé-loktól áthatott összhangzatos tevén-kenységét. A legfontosabb nagy ma-gyar kérdésekben és célokban a tár-sadalmi egyesületekben rejlő erők ki-hatásait felhasználva törekszik egész-séges nemzeti közszellem és szilárd

magyar lelkeség kialakítására, a tár-sadalmak ilyen irányú átképzésére, amely feladat megoldását a társada-lom erőinek összefogásával lehet meg-valósítani s biztosítani s ez által a nemzeti állam megerősödését meg-alapozni.

Az egyesületek együttműködése tárgyi és személyi vonatkozások ki-kerülésével tartózkodni kíván min-dennemű pártpolitikától s az egyesü-letek önkormányzatát s szabályai sze-rinti szabad működését nemcsak nem korlátozza, de sőt az együttműködés hatékonyságával a társult egyesületek önálló tevékenységének minél erőtel-jesebbé tételét célozza.

Az együttműködés e célok szolgála-tában részt venni szándékozik kultu-rális célú helyi ünnepek, ismertető előadások s társadalmi megmozdulá-sok célszerű megszervezésében; a ma-gyar államvezetés szociális és más kö-zösségi munkák megszervezésére, irá-nyítására s kersztülvitelére szolgáló rendelkezéseinek végrehajtásánál se-gítségül siet; minden helyi társadal-mi, gazdasági, kulturális és szociális kérdést figyelemmel kísér s ezekről tagjait s a közvéleményt helyes irány-ban s tárgyilagosan tájékoztatja.

Nem feledkeznek meg az otthon a szovjet fronton küzdő honvédekről

Mezőtelegdi magyar leány szeretetsomagját köszöni meg lapunk útján Lugosy László százados, ütegparancsnok

Nagyvárad. Saját tud. A harctéri tudósítások beszámoltak arról, hogy honvédeink gondosan előkészítették mindenütt téli szállásaikat. A szállásokon, a fedezékekben mindenütt ötletes találmányok serege felelteti honvédeinkkel a távoli otthon melegét — már amennyire tudja. Azonban a honvédek nagyon rászorulnak az itthoniak szeretetére. Ez az igazi meleg, ami elviselhetővé teszi számukra a hideg orosz telet. S hála Istennek, mindig vannak olyanok, akik gondoskodnak a szeretet tű-zének táplálásáról. Lugosy László szá-zados, ütegparancsnok ilyen gondoko-dásról számol be hozzám intézett leve-lében:

Mélyen tisztelt Főzserkesztő Ur!
Mint a 217/64. táb. p. számú üteg parancsnoka, hazafias kötelességemnek teszek eleget akkor, mikor a Don mel-lelt harcoló ütegemnek érkezett gaz-dág szeretetsomag nemes adakozójának kíséző levelét másolatban elküldöm azon kéressel, hogy azt, — ha erre mód van — nagyrabecsült lapjában leközöl-ni szíveskedjék.

Ugy érzem, hogy derék embereim ne-vében hálámnak talán ezuton tudok leg-jobb kifejezést adni.

Kérem, hogy ha kérelmem teljesíthető, a lap egyik példányát a nemesszívű honleányunk, egy másikat pedig táb. p. számra elküldeni szíveskedjék.

A névtelen magyar katona igen mesz-sze hazájától, de érte, kemény harcban áll, állati ellenjéllal szemben. Keményen

és vitézül harcol a boldogabb és Nagy-magyarorszáért. Érzí, hogy áldozata nem hiabavaló, érzi, hogy az Otthon erős, vele érez, mint azt a nemesszívű adakozó példája mutatja. Áldja meg ér-te a Magyarok Istene!

Moradok a Főzserkesztő Ur tisztelő és szívességéért hálás híve, hazafias üdvözléssel: Lu gosy László, százados. Táborigi posta: 217/64. 1942. X. 21.

Németh Ilonka szeretetsomagja és levele

A fent említett kedves levél így szól: „A jó Isten áldjon, segítsen és hozzon vissza — haza — minden magyart!” Parancsnok Ur!

Lehet, hogy mosolyogni fog ezen cso-mag tartalmán és azon is, hogy a messze magyar honból egy leány útnak indít egy csomagot csupa értéktelen holmival. De higgye el, egész szívem melegével küldöm és ha nem is gazdag csomag és nem olyan, mint amilyennek szerettem elkészíteni — de lelkileg gazdagnak érzem magam ebben a pillanatban, hogy tehetségem szerint elküldöm az idegen világba magyar szeretetünk egy szikráját. Fogadja és ossza szét honvé-dei között olyan szeretettel, mint amilyen szeretettel csomagoltam és gyűjtöttem össze egy csomagba.

Ugy tele van a lelkem sok-sok izenni-alóval, — igaz egyetlen ismerősöm sincsen kint a harctéren — de nem ér-

Hideg lesz nemsokára!

Vásároljon sürgősen még jó minőségben

téli kesztyűt, férfiagyapju harisnyát, Jaeger alsó fehérneműt, meleg női nadrágot

olcsón

Horváth Karoly

cégnél. Hlatky Endre u. 8.

zem magam árvának, mert minden ma-gyar honvéd ismerős nekem és mind-egyiket egyformán szeretem és mind-egyikért imádkozom minden este. Már harmadik ízben engedte és adta meg nekem a jó Isten azt az örömet, hogy csomagot juttattam Oroszországba, — milyen jóleső érzés tölt el újra, hogy egy kicsit-picit én is segítek harcolni.

Máskülönbön itthon én is kivészem a részem ugyancsak a munkából: harcolunk mi közigazgatási tisztviselők az it-honi elégedetlen népséggel, de tesszük mindezt mi is drága hazánkért — ki-tartóan addig, amíg csak kell.

Ha eljutott a csomag rendeltetési helyére, mert a tábori számot is csak ta-lálomra írom, — küldjön nekem egy pár sort, vagy ha nem lenne ideje, iras-son egy katonájával — hálás leszek és nagyon fogok örülni.

A jó Isten áldását kérem valameny-nyüikre és azért imádkozom, hogy jö-jjenek vissza valamennyien győzelmesen szereteteik közé. Mezőtelegd, 1942. szeptember 28-án. Németh Ilonka, a kat-dolgozó lányok vezetője.

U. i.: A teljesen készen csomagolt lá-da súlya 25 kilogrammot tett ki és a posta nem vette fel — láda hiányá-ban (kisebb) sok mindent kénytelen vol-tam a posta utasítására kiszedni és könnyebbé tenni, igaz, nagyon nehéz szívvel tettem, mert úgys kevésnek m-nősítettem. Kárpótlásul legközelebb új-ból indítok egy csomagot. Szeretettel: Németh Ilonka.

Azt hisszük, hogy a fentiek semmiféle magyarázatra nem szorulnak.

Arckép-csohor a város vezetőségéről

Érdekes tervről értesültünk. A na-pok óta városunkban tartózkodó fia-tal rajzolóművész, Faragó Ferenc, valószínűleg elkészíti a város vezetőségének arcképsorozatát és pedig min-denkiről — főispánról, polgármester-ről, tanácsnokokról, a város és a megye vezetőiről — két rajtot, egy portrét és egy karikatúrát készít. A sorozatot albumba kötik s valószí-nűleg sokszorosítva ki is adják.

Faragó Ferenc rajzai már ismertek a városban. Több helyen készített már feltűnően sikerült portrékat és kari-katurákat. Nagyváradai tartózkodásá-nak legnagyobb sikere azonban min-den bizonnyal a város kormányáról készült album lesz. Az érdekes arc-kép-csohor elé nagy érdeklődéssel te-kint a város közönsége.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Megérkeztek a székesegyház mellékoltárainak restaurált képei

Jó télvéle már annak, hogy a Székesegyház mellékoltárainak gyönyörű képeit Budapestre szállították, ahol Nikássy Lajos neves festőművész és restaurátor munkába vette őket. A képeket megfestésük óta még nem restaurálták, úgy hogy az idő patinája majdnem teljesen eltakarta eredeti szépségüket. A főoltár képét és a két mellékoltárban levő nagyobb oltár képét már tavaly restaurálták. A megújítás szépen sikerült. A főoltár képének kifestésében előadódott hibát is a jelenleg Nagyváradon tartózkodó restaurátor fogja kijavítani.

A megújított képek már meg is érkeztek Nagyváradra Nikássy Lajos művésszel, aki a püspöki palotában hozzáfogott az utolsó simítások elvégzéséhez. A képek elhelyezésére csak két hét múlva kerül sor, úgy hogy ezután a mellékoltárok értékes díszeti régi színpompájukban fogják gyönyörködtetni a híveket

DR. MOLDOVÁNYI ISTVÁN HIVATALOS LÁTOGATÁSA A TÖRVÉNYSZÉKEN. Nagyvárad. Saját tud. Dr. Vitéz Moldoványi István táblaelnök szerdán hivatalos látogatást tett a törvényszéken. A látogatás során mindent a legnagyobb rendben talált és elismerését fejezte ki a tapasztaltak felett.

Történelmi előadásorozatot rendez az Erdélyi Párt sepsiszentgyörgyi tagozata Sepsiszentgyörgyről jelentik: Az Erdélyi Párt sepsiszentgyörgyi tagozata elhatározta, hogy „Székely nemzet története” címen előadásorozatot rendez. Az előadásokat november 22-én ünnepélyes keretek között Demeter Béla városi tagozati elnök nyitja meg, 12 előadást tartanak, amelyek a székely sorskérdésekkel foglalkoznak. Az előadások a következő témakörökkel ismertelik meg a közönséget: Székelyek eredete, Székely székely kialakulása Székely közületek eredete, két előadás. Székely szervezetek összeomlása, Székely katona szerepe a nemzeti felkelések korában, Madéfalvi veszedelem Székelység a szabadságharcban, Székelység a világháborúban, Székelység a román megszállás alatt és azután, Moldvai csángó magyar, Mai székely sorskérdések.

Nedves falak szigeteléséhez használjunk
TRICOSAL-t
 Kapható: **MAJER TIVADAR**
 építőanyag-ereszkedő
 Kapisztrán tér 1. Tel. 16—10

HALÁLOZÁS: Balla Károly úri abómester 65 éves korában meghalt. Temetése csütörtök délután 3 órákor, a Haller kápolnából.

ÚJ NÉMETBARÁT DÁN KORMÁNY ALAKULT. Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az új dán kormány nyilatkozata értelmében külpolitikai szempontból új feladatának a Németországgal való jóviszony megteremtését tekinti.

Mezőgazdasági gépkezelői tanfolyam Kolozsváron és Marosvásárhelyen. Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület (Kolozsvár, Majális-utca 22. sz.) a m. kir. Földművelésügyi Minisztérium Erdélyi Kirendeltségének támogatásával és a kolozsvári m. kir. Gazdasági Akadémia, valamint a kolozsvári és marosvásárhelyi m. kir. Állami Ipari Középiskola közreműködésével **mezőgazdasági gépkezelői tanfolyamot rendez.** A kolozsvári tanfolyam 1942. november 30-tól december 21-ig, a marosvásárhelyi 1942. november 23-tól december 13-ig tart. Tanítás egész nap. A tanfolyamra beirankozhat minden 18 életévet betöltött keresztény egyén. A hallgatók ellátásukról és lakásukról maguk tartoznak gondoskodni. A jelentkezés határideje Kolozsváron november 23-ikán, Marosvásárhelyen november 15-ike. (EMGE Kirendeltség, Marosvásárhely, Gece Dániel-utca 39. sz.) Beiratkozási és tandíj 15 pengő, mely összeg a jelentkezés alkalmával beküldendő.

Modern festett **BUTOR** olcsón kapható **MEZÉINEL**
 Szabadság-utca 12. és Szacsavay-utca 48. **Halók, kombinált szobák előszobák, konyhák.**

DR. PÖSTYÉNY MÁRTON TÖRVÉNYSZÉKI ELNÖK NÉVÜNNEPE. Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai törvényszék szerdán délután 12 órákor teljes ülést tartott, amelyen közönlötték dr. Pöstyény Márton törvényszéki elnököt névnapja alkalmából.

AKI ISIASZBAN SZENVED, annak a régóta bevált, biztosan és kiemeltesen ható, természetes „Ferenc József” keserűviz rendszeres használata által könnyű és pontos székletéről feltétlenül gondoskodnia kell. Kérdezze meg orvosát!

Nézz meg a Baross kiállításon
Kováts Sándorné fűzőspeciálista
 munkáját. — Apolló-palota III. e. Belépcs. — lift díjtalan
Vasárnap estig nyitva

Nagy érdeklődés előzi meg a szabadegyetemi csütörtöki előadását

Dr Nyiró Gyula a lélek betegségeiről beszél

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön este 6 órákor kezdődik a Szabadegyetem negyedik előadása. Dr. Nyiró Gyula egyetemi tanár fog beszélni a lélek betegségeiről. Dr. Nyiró Gyula erdélyi családból származik, iskoláit Kolozsváron végezte, diplomáját is ott szerezte. Az idegen megszállás előtt a kolozsvári Lechner-klinikán dolgozott, majd az egyetem száműzetése alatt Szegedre ment. 1927-ben a Lipótmezei Elme- és Gyógyintézet főorvosa lesz s az ő vezetése alatt nyílik meg 1931-ben a hárshegyi magyar királyi ideggyógyintézet. 1937-től a Budapest-Magdolnavárosi elme- és ideggyógyintézet igazgatója. 100-nál több tudományos dolgozata jelent meg egy nagy elmekörtani tankönyve. Feltűnést keltettek Adyval és Ady költészetével foglalkozó munkái is. Több külföldi tudományos egyesületnek tagja. Tagja a Magyar Psychologiai Társaságnak, melynek folyóiratát is évekig szerkesztette. Alelnöke a Magyar Elmeorvosok Egyesületének.

Az előadó orvostermészettudományi alapon foglalkozik a kérdéssel. Reámmutat a testi és lelki fejlődés és egész-

ség szoros összefüggésére. A beteg lélek betegségének oka az öröklésben és a környezet káros behatásaiban keresendő. Ez ártó tényezők következtében fogyatékosan, hibásan fejlődhetik a lélek. Ez a fogyatékos és a gyengeelműeknél elősorban értelmi téren mutatkozik, de vannak olyanok is, kiknek magasabb ethikai egyéniségük fogyaté-

Rendkívüli közgyűlést tart az NSE

A Nagyváradai Sport Egylet 1942. évi november hó 22-ik napján délelőtt 11 órákor a Katolikus Kör helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre tagjait tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat: Alapszabálymódosítás. Határozatképtelenség esetén az újabb közgyűlést november hó 29-én tartja az egyesület ugyanabban a helyiségben, amely, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképes. Elnök.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at

KORONA Filmszínházban

Szerdán utoljára

Leányvásár

Csütörtöktől **Beszélő köntös**

IDEZŐ HIRDETMÉNY. A nagyvárad kir. járásbírósa, 4751/1942. sz. A nagyvárad kir. járásbírósa köz-hírré teszi, hogy dr. Fuchs Ernőné felperesnek Andru Virgil alperes ellen 1650 P tőke és jár. iránt indított perében a per felvételére és érdemleges tárgyalására határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1942. évi november hó 28. napján, délelőtt 8 órákor hivatalos helyiségében (Törvényszéki palota, földszint, 37. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszerűen pedig Andru Virgil volt nagyvárad lakos alperes részére — aki ismeretlen helyen tartózkodik — ügygondnokul dr. Hasas Emil ügyvédet (lakik Nagyvárad) nevezte ki. A bíróság felhívja az alperest, hogy a fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolt meghatalmazott által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni. — Nagyvárad, 1942. évi augusztus hó 23. napján. Dr. Vitéz Molnár Kálmán sk. kir. járásbírósa elnöke. A kiadmány hitelül: Olvashatatlan aláírás.

MEGALLAPITJAK A FUVAROSOK ÉS A FODRÁSZOK LEGKISEBB MUNKABÉRÉT.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. kereskedelemügyi miniszter az ország egész területére szóló érvényvel elrendelte a teherfuvarozási, bütorszállító és szállítmányozási iparban, a nem tisztviselői munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak legkisebb munkabérének megállapítását. Ugyancsak elrendelte a fodrásziparban foglalkoztatott alkalmazottak legkisebb munkabérének megállapítását is.

Felhívás a vas-, fém-, vegyipari munkásokhoz

A Nemzeti Munkaközpont titkársága felkéri az összes vas-, fém- és vegyiparban dolgozó munkásokat és munkáenőket, hogy csütörtökön este fél 7 órákor jelenjenek meg a Szent János-utcai helyiségünkben.

NYILTÉR

Suhayda Béla úr irodából kilépett.
 Dr. Suhayda György, ügyvéd.

Türelmet és megértést kérünk a lapkihordókkal szemben

Ma mindenki ideges és türelmetlen, pedig most kellene legjobban vigyáznunk a megértésre és szeretetre. Ma mindenki féltékenyen vigyáz, hogy megszokott kényelmében semmi se zavarja s ha a legkisebb mulasztást tapasztal, könnyörtelenül sanyargatja érte embertársait. Kemény szavak ezek, de teljesen ráillenek sok újságolvasóra.

A lapkihordókról van szó. Azokról, akik esőben, hóban, fagyban vagy nyáron pokoli hőségben is minden nap pontosan kijutnak a lappéldányok százával, hogy eljuttassák az olvasókhöz. Sokszor annyira bedolgozzák magukat ezek a lapkihordók, hogy órányi pontossággal jelennek meg, úgy hogy nagyon sok háznál még az órát is helyettesítik.

De mi történik, ha néha valami miatt elkésnek? Ha a nyomdában valami történik és később kapják meg a lapokat? Könnyű ilyenkor azt mondani, hogy ne forduljon elő! Vajon az, aki türelmetlenkedik egy kis kérdés miatt, mindig olyan pontos és biztos szokott lenni minden dolgában? Száz és száz okot lehetne felhozni, de nem a részletezés a fontos, hanem az elv: türelem és megértés a kötelessége mindenkinek, különösen ezekben az időkben. Könyelmi szempontok nem lehetnek irányadók, amikor csak percekről, vagy legrosszabb esetben félóráról van szó. Ne legyünk olyan igényesek és követelőzők embertársainkkal szemben, mintha azok gépek lennének, hiszen még a gép is kihagy néha!

Türelmet és megértést kérünk a lapkihordókkal szemben!

Egy két az anyakönyvek tükéiben

SZÜLETÉS. Kele Vajda József eszmadia fia Sándor. Szász József László Kálmán villanyszerelő fia László. Nyiri József mív. géplakatos fia István. Mester János asztalossegéd fia János. Tibor. Sinyi István fodrászsegéd fia József. Horváth Gyula eszeszegyedarusági tiszt leánya Ilona. Perey József asztalossegéd fia Attila. József. Almási Sándor mív. főmozdonyvezető fia Sándor. Béla. Lázár János vincellér leánya Mária. Kiss György m. kir. esendőtiszt helyettes fia Zoltán. György. Lenkár Lőrincz cipészsegéd leánya Kornélia. Koller József utazó fia Iván. Ernő. Bachman Kálmán mív. fékező leánya Irén. Erzsébet. Gulyás Károly Imre asztalossegéd leánya Gizella. Schwoy Kálmán kórházi tisztviselő leánya Etelka. Anna. Kiss Imre gyárimunkás leánya Margit. Dr Kovács Barnabás András m. kir. posta segédtitkár fia András. Barnabás. Dr Kolumban Géza törvényszéki bíró fia György. Márton. Kovács Sándor József fodrászsegéd fia Sándor. József. Barta Sándor földművs leánya Gabriella. Gizella. Török Károly szücs leánya Ibolya. Puskás Antal városi vasuti altiszt leánya Margit. Szerák László napszamos fia Imre. Nagy Sándor m. kir. esendőrörmester leánya Erzsébet. Klára. Nemes Ballay László Lajos m. kir. százados fia László.

HÁZASSÁG. Nagy Gyula géplakatos, hegesztő és Birman Ilona. Vengrinovszki Károly mív. vonatkísérő és Krizsa Irén. Hermann Zoltán Márton II. o. posta altiszt és Bogár Eszter. Berkesz Károly cipésmester és Vég Sára Etelka. Lukács Dezső vendéglői alkalmazott és Brumár Juliánna. Miskolci György szobafestő és mázoló segéd és Kimpán Erzsébet. Mikussay József Péter gimn. tanár és Szajkó Margit. Mária. Gergely György magántisztviselő és Aranyosi Katalin. Kiss János fodrászsegéd és Tóty Erzsébet.

HALÁLOZÁS. Kuk Flórián 71 éves. V. Varga Imre 50 éves. Varga László 76 éves. Özv. Kósa Ferencné szül. Pápa Zsuzsanna 94 éves. Merhás László 23 éves. Özv. Petrucz Tógvérné szül. Tóth Erzsébet 69 éves. 18 éves. Öndi Anna 14 éves. Rubinstein Mór 74 éves. Ladányi Illés 64 Cujás János 53 éves. Vagor Borbála 46 éves. Lövi Sámuel 82 éves. Özv. Bikkfalvi Ferencné sz. Kari Juliánna 76 éves. Oláh Piroška 17 éves. Magics Sándor 29 éves. Kalmár József 20 hónapos. Kalin Istvánné sz. Konstantineszku Ilona 47 éves. Hidvégi Sándorné sz. Nánási Borbála 57 éves. Krausz Mihály 58 éves. Nagyistók Rókus 67 éves. Nagy Ferenc 48 éves. Ványa Béla 14 hónapos. Zahari Jánosné sz. Kipe Anna 75 éves. Lukács Sándor Józsefné sz. Balogh Juliánna 41 éves. Gazdag Józsefné sz. Nagy Juliánna 45 éves. Szirmai Arnoldné sz. Stein Paula 45 éves. Bereng Béla 41 éves. Mile Lajos 20 éves. Özv. Tolna Károlyné sz. Bérés Lidia 82 éves. Kiss Mihály 59 éves. Barabás József 46 éves. Krausz Zoltán 77 éves. Özv. Nagy Lajosné sz. Kiss Teréz 84 éves. Tolvaj Sándor Ferenc 2 napos. Kozma János 20 éves. Kocsi Erzsébet 72 éves. Dr Kaufman Gyula 61 éves. Keller Ferenc 60 éves. Kurucz József 57 éves.

Hármas gyilkosság Siter községben

Nagyvárad. Saját tud. Borzalmas hármas gyilkosságról ad hírt a siteri esendőség. Ifjú Szilágyi Endre Pál 26 éves siteri gazdálkodó kedden éjszaka családi veszekedés közben agyonlőtte feleségét.

Köcs Etelkát és sógornőjét. István Piroskát, majd önmaga ellen fordította a fegyvert, agyonlőtte önmagát is.

Mindhárman azonnal meghaltak. A vizsgálatot bevezették.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, átvitása **Ács Tibor,** Széchenyi tér 6.

November 12-én kezdődik a pótszappanjegyek kiadása

Nagyvárad város thj. város polgármestere 9183—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a gabonaellátottak, valamint a magasabb szappanadag vásárlására jogosultak, — 2 éven aluli gyermekek, egészségügyi közegek, stb. — részére a november és decemberi havi szappanjegyek igénylése, illetőleg kiadása a városi Közélelmészeti Hivatalban. — Szaniszló utca 15. sz. — 2. sz. szoba. folyó hó 12—14-ik napján történik az alábbi sorrendben:

november 12-én az A—I betűvel kezdődő,

november 13-án az I—O betűvel és november 14-én a P—S betűvel kezdődő nevek részére.

Az igénylés alkalmával be kell mutatni az igényjogosultságot igazoló iratokat és pedig: gabonaellátottaknál a kenyérgabonajegyet, vagy gabonalapot, a 2 éven alóli gyermeknél a születési bizonyítványt, keresztlevelet, vagy születési értesítőt, egészségügyi közegeknél pedig a fényképes igazolványt

A felsorolt iratok hiányában az igénylés teljesíthető nem lesz.

Ez alkalommal két hónapra: november és december hóra esedékes szappanjegyeket szolgáltatják ki. Pípereszappanjegyek november és december hónapban is beválthatók.

Nagyvárad, 1942. november 10-én.

Dr. Soós István,
polgármester.

Férfiruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat **MOLNÁR** használttruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) hívásra házhoz jövök.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

Bolond Ásvayné szerdán este a színházban.

Szerdán este az idény legnagyobb színpadi sikere, a „Bolond Ásvayné” kerül színre, mely a budapesti Nemzeti Színháznak állandó műsoradaraja. Harsányi Zsolt nagysikerű színjátékának címszerepét Hotty Éva alakítja.

Párisi expressz, a bombasikerű operett-újdonosság esütörtökön este van a színház műsorán a bemutató előadás elsőrendű szereposztásában. Aki 3 órában át önfelédten akar szórakozni, az ne mulassza el a „Párisi expressz”-t megnézni. 3 órás kacagás.

„Denevér”, Strauss János örökszép nagyoperettje Kovács Irén felléptével pénteken este kerül felújításra premier bérlet keretében. Ezt a gyönyörű muzsikájú nagyoperettet Daniss Győző rendezésében, gyönyörű kiállításban újítja fel a színház igazgatója. A II. felvonás nagy duettjét Kelety Aranka és Bertha András táncolják. Pénteken este premier bérlet, szombaton este A-bérlet, vasárnap este bérletszünet.

Vasárnap délután negyed 3 órai kezdettel Kovács Irén felléptével Sybill. Jakobi Viktor híres nagyoperettje kerül színre **olcsó helyárakkal.** Jegyek: 40 fillértől 260 fillérig már elővetelben válthatók!

Előkészületben: **Bohémélet,** Puccini operája. Patakyl Kálmán, Kőszeghy Teréz, dr. Dalnoky Viktor, Csóka Béla és Szóts D. Péter vendégfelléptével.

HETI MŰSOR:

Szerdán este: Bolond Ásvayné.
Csütörtökön este: Párisi expressz.
Pénteken este: Denevér (premier bérlet).
Szombaton délután: Gazdátlan aszszony.
Szombaton este: Denevér (A-bérlet).
Vasárnap délután: Sybill.
Vasárnap este: Denevér.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 12.

Budapest I.

5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.

10.15 Zenekari művek.

11.15 Suhayda Mária zongorázik.

11.40 Béro Schroeder Attila dr. előadása

12.10 Szórakoztató zene.

13.30 Hírvédők üzennek.

14.00 Tárogatónégyes, cimbalomkísérettel.

15.30 Rendőrszenekar.

16.00 Közművelődési előadásorozat.

17.00 A Berlini állami opera zenekara.

17.20 A Földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.

17.45 Rádiózenekar.

23.00 Rácz Berci cigányzenekara

Budapest II.

17.00 Ruszin hallgatóinknak.

17.30 Emlékezés Móricz Zsigmondra.

17.45 A Kassa Szalonzenekar

18.40 Francia nyelvtanítás.

November 25-én tartja évi rendes közgyűlését a Zöldkereszt

Az Országos Egészségvédelmi Szövetség Nagyvárad thj. városi fiók szövetsége (Zöld Kerest) november hó 25-én, szerdán d. u. pontosan 6 órakor a Városháza közgyűlési termében tartja évi rendes közgyűlését, melyre ezton is tisztelettel meghívja tagjait, a helybeli hazafias Egyesületek Vezetőségeit és mindezeket, kik a nagyváradai társadalom köréből munkálkodása iránt érdeklődnek. **Elnökség.**

Tárgysorozat: Elnöki megüytő. Titkári jelentés. 1942—43. évi költségvetés letárgyalása. Esetleges indítványok.

(Aki indítványt kíván tárgyaltatni, köteles az Elnökségnek a közgyűlés előtt 8 nappal írásban bejelenteni.)

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jó hangu rádió, olcsón eladó. Kovács, Halász-u. 14. 373

Aranyt, ezüstöt briliánsot vásárolj Tarján Őras-ékszerész, Rákóczi-ut 8. 185
Jó karban levő **harmoniumot** keres az almásfegyverneki plébánia. Ajánlatok a kiadóban.

Eladó regénytár. Dr. Baditz. Miskolc. 159

Briliánsot, aranyt, ezüstöt veszek Viktor ékszerész, Rákóczi-ut 3. 356

Tűzelési célokra alkalmas napraforgóhéj kapható a Vegyi és Élelmiszeripari r. t.-nál. Anyos Páti. 2—6. 391

Ingatlan

Ha ingatlant venni vagy eladni akar, úgy forduljon bizalommal

Pintér János eng.
ingatlanforgalmi irodához
Hitler Adolf u. 15. — Tel. 1400., 1040.

Eladó kétszobás, konyhás magánház. Össitelep. Bajnok-u. 13. 373

nyelést nyel

Intelligens németül beszélő nőt keresünk gyermekek mellé delutána. — Hlatky Endre-utca 2. I. emelet 1. ajtó. 356

Megbízható, jól főző mindenest keresek, hosszú bizonyítvánnyal. Hlatky Endre-utca 2. I. emelet 1. ajtó. 357

Bankgyakorlattal rendelkező perfekt gép- és gyorsírónót keresünk. Személyes jelentkezésor irásbeli ajánlatot is kérünk. Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank r. t. 383

Allást keres

Fiatl keresztény fűszerkereskedő segéd állást keres. Cím: Czikle Janos, Dombegyház, Csanád megye. 385

Különféle

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

ZIPPZAR szakszerű javítása Jakab műszerésznél. Kossuth-utca 5.

Mindenféle géphímzést olcsón vállalok Bunyitay-liget 22. ajtó 9. 396

ADÓTULAJDONOS.

szent László-nyomda

Fő- és felelőszerkesztő **Dr. Paál Árpád** **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda Rt. vezérigazgatója